

A TANÁCS (KKBP) 2019/2111 HATÁROZATA**(2019. december 9.)**

a SEESAC által a tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

- (1) A Tanács 2018. november 19-én elfogadta a tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres elleni uniós stratégiát „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme” címmel (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia).
- (2) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia emlékeztet arra, hogy az elmúlt években jelentős előrelépés történt, különösen Délkelet-Európában, de a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres felhalmozásának mértéke, a nem megfelelő tárolási körülmények, a széles körben elterjedt tiltott fegyverbirtoklás és a végrehajtási hiányosságok továbbra is korlátozzák a tűzfegyverek, valamint kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló erőfeszítések eredményességét a Nyugat-Balkán egyes részein, ami hatással van az említett térség, valamint az Unió biztonságára.
- (3) A Londonban megrendezett nyugat-balkáni csúcstalálkozón, 2018. július 10-én elfogadták a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló ütemtervet (a továbbiakban: az ütemterv).
- (4) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia kimondja, hogy az Unió tovább támogatja a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a kézi- és könnyűfegyverekre irányuló ellenőrzési tevékenységét, és figyelembe veszi majd az olyan regionális kezdeményezéseket, mint az ütemterv.
- (5) A nyugat-balkáni partnerek által az ütemtervben meghatározott célok összhangban állnak az Uniónak és az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott kereskedelmével szembeni küzdelmet célzó törekvéseivel. Az ENSZ Főtitkára a „Közös jövőnk biztosítása” című, 2018. évi leszerelési programjában külön felszólított a hagyományos fegyverek túlzott felhalmozásának és tiltott kereskedelmének kezelésére, valamint a kézifegyverekkel kapcsolatos országszintű megközelítések támogatására.
- (6) Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje (a továbbiakban: a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend) megerősíti, hogy a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem számos fenntartható fejlődési cél eléréséhez szükséges, ideértve többek között a békével, az igazságszolgáltatással és az erős intézményekkel, a szegénység csökkentésével, a gazdasági növekedéssel, az egészséggel, a nemek közötti egyenlőséggel, valamint a biztonságos városokkal kapcsolatos célokat. Következésképpen a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend 16. sz. fenntartható fejlesztési céljának 16.4. sz. célkitűzése keretében az összes ENSZ tagállam elkötelezte magát amellyel, hogy jelentős mértékben csökkentse a pénz és a fegyverek tiltott forgalmát.
- (7) A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló cselekvési program végrehajtásában elért előrehaladást áttekintő harmadik felülvizsgálati konferenciáján az ENSZ 2018. június 30-án záródokumentumot fogadott el, amelyben az ENSZ tagállamok megújították elkötelezettségüket a kézi- és könnyűfegyverek illetéktelen kezekbe jutásának megelőzése és az ellene való küzdelem mellett. A dokumentumban az ENSZ tagállamok újólal megerősítették, hogy készen állnak a nemzetközi együttműködésre és arra, hogy a koordináció, az egyeztetések, az információcsere és az operatív együttműködés javítása révén erősítsék a regionális együttműködést, az érintett regionális és szubregionális szervezeteket, valamint a bűnüldözési, a határellenőrzési és a kiviteli és behozatali engedélyezésért felelős hatóságokat is bevonva a folyamatokba.

- (8) Az ezen határozat által támogatott projekt célja, hogy elmélyítse és kiegészítse az Unió által a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséhez biztosított uniós segítségnyújtást. Ezidáig az említett segítséget az Unió a SEESAC nyugat-balkáni térségben végzett munkáját támogató tanácsi határozatok – azaz a 2004/791/KKBP, a 2010/179/KKBP, a 2013/730/KKBP és a (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ – révén nyújtotta, hozzájárulva a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó regionális végrehajtási terv és az ütemterv céljainak megvalósításához, amelyet a (KKBP) 2018/1788 tanácsi határozat ⁽⁵⁾ is támogat,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme” című, a tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer elleni uniós stratégia végrehajtása céljából az e határozat által támogatott és a mellékletben foglalt projekt átfogó célja az, hogy a Délkelet-Európából, Belarusból és Ukrajnából származó tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer jelentette veszély elleni küzdelem révén további hozzájárulást nyújtson a délkelet-európai térség és az Unió biztonságának a javításához.

(2) A projekt más regionális kezdeményezéseket is figyelembe vesz, így mindenekelőtt a nyugat-balkáni ütemtervet, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) munkáját, valamint az Európai Bizottság által a délkelet-európai térségben végzett, a fegyverzet-ellenőrzéshez és a tiltott fegyverkereskedelemhez kapcsolódó releváns tevékenységeket is, konkrét céljai pedig a következők:

- hozzájárulás a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén folytatott megerősített regionális együttműködéshez, tudáscseréhez és információmegosztáshoz,
- további támogatás nyújtása a kézi- és könnyűfegyverekre, tűzfegyverekre és robbanóanyagokra vonatkozó jogszabályi és szabályozási keret kialakításához, valamint e keretnek az uniós kerettel való harmonizációjához és a Délkelet-Európán belüli egységesítéséhez,
- a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos, tényeken alapuló döntéshozatal támogatásának folytatása, a nők és a férfiak szükségleteit egyaránt figyelembe véve,
- a nyugat-balkáni határőrszolgálatok és bünyügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásának növelése a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén,
- infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén a készletek fizikai biztonságának szavatolásához és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javítása,
- a „Tűzfegyverek” profillal foglalkozó elemzőcsoportok Délkelet-Európában való létrehozásával kapcsolatos jelenleg folyó munka továbbvitele.

2. cikk

- (1) E határozat végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképvisele (a továbbiakban: a főképvisele) felel.

⁽¹⁾ A Tanács 2004/791/KKBP határozata (2004. november 22.) az Európai Uniónak Délkelet-Európában a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulása tekintetében a 2002/589/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról szóló 2002/842/KKBP határozat meghosszabbításáról és módosításáról (HL L 348., 2004.11.24., 46. o.).

⁽²⁾ A Tanács 2010/179/KKBP határozata (2010. március 11.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által a Nyugat-Balkánon végzett fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 80., 2010.3.26., 48. o.).

⁽³⁾ A Tanács 2013/730/KKBP határozata (2013. december 9.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 332., 2013.12.11., 19. o.).

⁽⁴⁾ A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).

⁽⁵⁾ A Tanács (KKBP) 2018/1788 határozata (2018. november 19.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról (HL L 293., 2018.11.20., 11. o.).

(2) Az 1. cikkben említett projekt technikai végrehajtását a SEESAC végzi, szükség esetén koordinálva az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT) tűzfegyverekre vonatkozó cselekvési tervének végrehajtási vezetőjével.

(3) A SEESAC e feladatát a főképviselő felelőssége mellett végzi. A főképviselő ebből a célból megköti a szükséges megállapodásokat az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjával (UNDP), amely a SEESAC nevében jár el.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett uniós finanszírozású projekt végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 11 819 605,20 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott referenciaösszegeből finanszírozott kiadásokat az Unió költségvetésére alkalmazandó eljárások és szabályok szerint kell kezelni.

(3) Az (2) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését a Bizottság felügyeli.

(4) E célból a Bizottság megköti a szükséges megállapodást a SEESAC nevében eljáró UNDP-vel. Az említett megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy a SEESAC-nak biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságához mérten.

(5) A Bizottság e határozat hatálybalépését követően igyekszik mihamarabb megkötni a (4) bekezdésben említett megállapodást. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során esetlegesen felmerülő nehézségekről és az említett megállapodás megkötésének időpontjáról.

(6) A projekt részletes ismertetését e határozat melléklete tartalmazza.

4. cikk

(1) A főképviselő a SEESAC által készített rendszeres negyedéves beszámolók alapján jelentést tesz a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról.

(2) A Bizottság jelentést tesz az 1. cikkben említett projekt pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

(1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Ez a határozat a 3. cikk (4) bekezdésében említett megállapodás megkötésének időpontját követően 48 hónappal hatályát veszti. Amennyiben azonban a hatálybalépésétől számított hat hónapon belül nem kerül sor ilyen megállapodás megkötésére, a határozat a hat hónap elteltével hatályát veszti.

Kelt Brüsszelben, 2019. december 9-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

J. BORRELL FONTELLES

MELLÉKLET

A tiltott kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres által Délkelet-Európában jelentett veszély csökkentését támogató projekt**1. Bevezetés és célok**

Az elmúlt években jelentős eredmények születtek Délkelet-Európában a fegyverzet-ellenőrzés megerősítése és a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelem területén, nem utolsósorban a folyamatos uniós támogatásnak köszönhetően. A délkelet-európai régió mindazonáltal továbbra is problematikus területnek számít, és azt a tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres elleni, „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme” című, 2018. november 19-i uniós stratégia (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia) kiemelt területként határozta meg. A tiltott tűzfegyverek egyértelműen hatást gyakorolnak a belső és a külső biztonságra, mivel elősegítik a szervezett bűnözést és a terrorcselekmények elkövetését a délkelet-európai régióban és az Unióban. Éppen ezért a fegyvertranszferre, -használatra, és -tartásra, valamint a fegyverek készletfelhalmozására vonatkozó erőteljes és hatékony ellenőrzési mechanizmusok kialakítása jelentős hozzájárulást jelent a regionális, az európai és a globális békéhez és biztonsághoz.

A 2018. július 10-én, Londonban megrendezett nyugat-balkáni csúcstalálkozón elfogadták a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló ütemtervet (a továbbiakban: az ütemterv), melynek célja a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén még fennálló kihívások kezelése, a hatóságok további támogatása e kihívások kezelésében, valamint a kézi- és könnyűfegyverek és a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és jogellenes használata elleni küzdelem iránti elkötelezettség megerősítése. Az ütemtervben a fegyverzet-ellenőrzés összes funkcionális területét lefedő hét cél került meghatározásra, és az ütemterv a Nyugat-Balkánt biztonságosabb régióként és a biztonság exportőréként vetíti előre, ahol az uniós és más nemzetközi előírásokkal teljes mértékben harmonizált átfogó és fenntartható mechanizmusok vannak érvényben a tűzfegyverek, a lőszeres és a robbanóanyagok jogellenes birtoklásának és használatának, valamint az ezekkel való tiltott kereskedelemnek az azonosítása, megelőzése, büntetőeljárás alá vonása és visszaszorítása érdekében. Az Unió 2018-ban tanácsi határozatot fogadott el az ütemterv végrehajtásának támogatásáról (a (KKBP) 2018/1788 tanácsi határozat⁽¹⁾).

A Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó regionális végrehajtási terv (a továbbiakban: a regionális végrehajtási terv) végrehajtó ágaként támogatta az ütemterv kidolgozását. A (KKBP) 2018/1788 határozat megbízta a SEESAC-ot az ütemterv végrehajtásának koordinálásával és nyomon követésével. Az intézmények, nemzetközi szervezetek és támogatók közötti, az ütemterv keretében zajló koordináció elsősorban az elért eredmények számbavételére és az információcserére összpontosító hivatalos regionális ütemterv-koordinációs találkozók, valamint a helyi ütemterv-koordinációs találkozókhoz nyújtott szakértői és technikai támogatás révén biztosított. Az ütemterv végrehajtását olyan féléves nyomonkövetési és értékelési jelentések elkészítésével szavatolják, amelyek az ütemtervnek a közösen jóváhagyott fő teljesítménymutatókon alapuló végrehajtásával kapcsolatos eredményeket, kihívásokat és igényeket dokumentálják. Ezenfelül a SEESAC az ütemterv végrehajtásának támogatására létrehozott többszereplős vagyonkezelői alap (MPTF) titkársági feladatait is ellátja. A SEESAC szorosan együttműködik az Európai Külügyi Szolgálattal (EKSZ), az Európai Bizottsággal (a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósággal, valamint az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságával), az Europollal, az Európai Multidiszciplináris Platformmal a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex), az INTERPOL-lal, a NATO-val, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel (EBESZ), valamint a délkelet-európai leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységeket támogató egyéb érintett támogatókkal és nemzetközi szervezetekkel.

⁽¹⁾ A Tanács (KKBP) 2018/1788 határozata (2018. november 19.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról (HL L 293., 2018.11.20., 11. o.).

E fellépés átfogó célja az, hogy a Délkelet-Európából, Belaruszból és Ukrajnából származó tiltott kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerrel fenyegetés elleni küzdelem révén további hozzájárulást nyújtson a délkelet-európai régió és az Unió biztonságának a javításához. Végrehajtása ezért el fogja mélyíteni és ki fogja egészíteni a legutóbbi idevágó tanácsi határozatok ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ (a 2010/179/KKBP, a 2013/730/KKBP és a 2019. december 29-én hatályát veszítő (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat) útján a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséhez biztosított uniós segítségnyújtást. Emellett a regionális végrehajtási tervnek és az ütemtervben foglalt céloknak a (KKBP) 2018/1788 tanácsi határozat által támogatott teljesítéséhez is hozzá fog járulni.

A fellépés továbbá hozzá fog járulni a következőkhöz: a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén folytatott regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás megerősítése; a kézi- és könnyűfegyverekre, tűzfegyverekre és robbanóanyagokra vonatkozó jogszabályi és szabályozási keret kidolgozásának és az uniós kerettel való összehangolásának, valamint a Délkelet-Európán belüli egységesítésének a további támogatása; a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos, tényeken alapuló döntéshozatal támogatásának folytatása, a nők és a férfiak szükségleteit egyaránt figyelembe véve; a nyugat-balkáni határőrszolgálatok és bünyügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásának növelése a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén; a készletek fizikai biztonságának szavatolásához és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javítása infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén; valamint a „Tűzfegyverek” profillal foglalkozó elemzőcsoportok Délkelet-Európában való létrehozásával kapcsolatos jelenleg folyó munka továbbvitele.

Tágabb értelemben a projekt hozzá fog járulni az európai és a globális békéhez és biztonsághoz, valamint ezzel egyidejűleg fokozni fogja a régió stabilitását a Regionális Együttműködési Tanács (RCC) keretében, illetve a más érintett nemzetközi partnerekkel és kezdeményezésekkel partnerségben végzett munka révén.

A fellépés közvetlenül hozzá fog járulni az Unió biztonsági stratégiájának, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiának, a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó európai uniós szakpolitikai ciklusnak (EMPACT Firearms), a Fegyverkereskedelmi Szerződésnek, a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési programnak, a nemzetközi nyomkövetési egyezménynek, az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyvének, az ENSZ Biztonsági Tanácsa nőkről, békéről és biztonságról szóló 1325 (2000) sz. határozatának, valamint az ENSZ leszerelési programjának a végrehajtásához, és erősíteni fogja mindenekelőtt a regionális együttműködést a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerrel terjedése jelentette fenyegetés elleni küzdelem terén. A projekt keretében elért eredmények közvetlenül elő fogják mozdítani a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend békés és igazságos társadalmakra vonatkozó 16. fenntartható fejlődési céljának, különösen a 16.1. (az erőszak valamennyi formájának és a halálózási rátának a jelentős csökkentése mindenütt) és a 16.4. célkitűzésnek (a fegyverek tiltott forgalmának jelentős csökkentése), valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. célnak a megvalósítását is. Ezen túlmenően a projekt támogatni fogja a Bizottság azon cselekvési tervének a végrehajtását, amely a tűzfegyverek és robbanóanyagok Unión belüli tiltott kereskedelme ellen irányul.

A projekt keretében konkrétan a következőkre kerül majd sor:

- hozzájárulás a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén folytatott regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás megerősítéséhez,
- a nyugat-balkáni határőrszolgálatok és bünyügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásépítésének támogatása a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén,
- a készletek fizikai biztonságának szavatolásához és a készletkezeléshez szükséges kapacitások további növelésének a támogatása.

⁽¹⁾ A Tanács 2010/179/KKBP határozata (2010. március 11.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelem célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által a Nyugat-Balkánon végzett fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 80., 2010.3.26., 48. o.).

⁽²⁾ A Tanács 2013/730/KKBP határozata (2013. december 9.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelem célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 332., 2013.12.11., 19. o.).

⁽³⁾ A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerrel tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelem célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).

2. A végrehajtó ügynökség kiválasztása és az egyéb releváns finanszírozási kezdeményezésekkel való koordináció

A SEESAC az Egyesült Nemzetek fejlesztési programjának (UNDP) és az RCC közös kezdeményezése, és mint ilyen a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos délkelet-európai tevékenységek kapcsolattartó pontja. A regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként a SEESAC 2002 óta együttműködik délkelet-európai érdekelt felekkel a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó holisztikus megközelítés megvalósításán, és ennek keretében széles körű tevékenységeket folytat, beleértve a következőket: a regionális stratégiai és operatív együttműködés elősegítése, a szakpolitika-fejlesztés és az intézmények kapacitásbővítésének támogatása, figyelemfelkeltő, valamint a kézi- és könnyűfegyverek begyűjtését célzó kampányok, készletkezelés, a felesleges készletek csökkentése, a jelöléssel és a nyomon követéssel kapcsolatos képességek fokozása, valamint a fegyverkivétel szigorúbb ellenőrzése. Ennek következtében a SEESAC egyedülálló képességre és tapasztalatra tett szert a több érdekelt fél bevonásával megvalósuló regionális beavatkozások terén – egy olyan közegben, amelyet a délkelet-európai régió belüli partnerek hasonló politikai és gazdasági körülményei jellemeznek –, biztosítva a fellépéseiben való nemzeti és regionális szerepvállalást és azok hosszú távú fenntarthatóságát, és egyben elsődleges regionális hatósággá vált a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén.

A SEESAC kétoldalú és többoldalú kommunikációs csatornákat működtet valamennyi érintett szereplővel és szervezettel. E tekintetben a SEESAC továbbra is a kézi- és könnyűfegyverek regionális irányítócsoportjának titkárságaként működik. Emellett a SEESAC látja el a készletcsökkentés regionális megközelítésére (RASR) irányuló kezdeményezés titkársági feladatait is, valamint őt nevezték ki az MPTF titkárságává is. A SEESAC részt vesz továbbá a kézi- és könnyűfegyverekkel és aknamentesítési intézkedésekkel kapcsolatban a NATO, az Unió, az EBESZ, az ENSZ Leszerelési Ügyek Hivatala (UNODA) és a SEESAC között tartott koordinációs értekezleteken, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló tevékenységek nem hivatalos koordinációs mechanizmusaként szolgálnak. A SEESAC rendszeresen hozzájárul a releváns regionális fórumok tevékenységeihez, így például az EU–Nyugat-Balkán bel- és igazságügyi miniszteri találkozókhoz, a NATO-nak a kézi- és könnyűfegyverekről szóló strukturális információcseré-folyamatához vagy a délkelet-európai védelmi miniszteri folyamathoz (SEDM). A SEESAC továbbra is kiterjedt hálózatot tart fenn az olyan szervezetekkel való hivatalos és nem hivatalos partnerségek révén, mint például a fegyverzet-ellenőrzés felügyeletét és végrehajtását támogató regionális központ (RACVIAC) biztonsági együttműködési központja vagy az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fóruma. Rendszeres koordinációs értekezletekre, valamint információcserére kerül sor más ENSZ-ügynökségekkel – így például az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalával (UNODC) és az UNODA-val – a kézfegyverekkel kapcsolatos tevékenységek ENSZ által létrehozott koordinációs mechanizmusa (CASA) révén, valamint más formációkban is. A SEESAC tehát a biztonsági ágazat reformjával összefüggő kérdések széles körét felölelő regionális központként és kapcsolattartó pontként szolgál, különös figyelmet szentelve a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére és a készletkezelésre. A SEESAC egyrészt szoros kapcsolatot tart fenn az érintett uniós szereplőkkel, elsősorban az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságával (DG NEAR), a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósággal (DG HOME), az Europol-lal és az INTERPOL-lal, a FRONTEX-el, továbbá az Unió irányítása alatt megvalósuló olyan kezdeményezésekkel, mint például az EMPACT tűzfegyverekkel foglalkozó projektje, valamint az európai tűzfegyverszakértők munkacsoportja, másrészt pedig támogatást biztosít számukra. Ez lehetővé teszi a délkelet-európai partnerek hatékonyabb tájékoztatását.

A belgrádi székhelyű SEESAC jelenleg Délkelet-Európa egészében tevékenykedik: Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban (*), a Moldovai Köztársaságban, Montenegróban, az Észak-macedón Köztársaságban és Szerbiában tevékenységeket folytat, Belarusz és Ukrajna számára pedig korlátozott mértékű támogatást biztosít. A múltban Bulgáriában, Horvátországban és Romániában is tevékenykedett. A regionális szerepvállalás az RCC-n és a regionális irányítócsoporthoz való csatlakozás révén valósul meg, ahol az összes délkelet-európai ország képviselteti magát, és ahol az országok stratégiai irányutatást adnak, kezdeményezéseket tesznek, valamint támogatási kérelmeket nyújtanak be.

A SEESAC élen járt egy, a közös problémák regionális kezdeményezések keretében történő kezelésére épülő megközelítés kidolgozásában, amely megközelítés látványos eredményekhez vezetett Délkelet-Európában, nemcsak az elégedhetetlen információmegosztás és az általa keltett egészséges regionális verseny ösztönzése miatt, hanem mert a holisztikus végrehajtási mód révén nemzeti és regionális szinten konzisztens és könnyen mérhető eredmények elérését segíti elő.

A SEESAC az uniós finanszírozású korábbi projektjei keretében a tervezett tevékenységek igen nagy részét megvalósította, és tartós eredményeket ért el a projektjeiben és a tevékenységeiben való nemzeti szintű szerepvállalás kialakításával és előmozdításával, valamint a regionális koordinációnak, a tapasztalatszerzésnek, a legjobb gyakorlatok megosztásának és a regionális kutatásnak az ösztönzésével. A kézi- és könnyűfegyverek kérdésével kapcsolatos szakértelme, valamint a regionális ügyek és az érintett érdekelt felek mélyreható ismerete okán a SEESAC a legalkalmasabb végrehajtó partner e konkrét fellépés tekintetében.

(*) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

3. A projekt ismertetése

A projekt új szakasza a 2004/791/KKBP, a 2010/179/KKBP, a 2013/730/KKBP és a (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat ^(*) keretében elért eredményekre fog épülni, és a (KKBP) 2018/1788 tanácsi határozat keretében folyamatban lévő tevékenységeket kiegészítő módon fog megvalósulni. A kézi- és könnyűfegyverek által a délkelet-európai régióban jelentett fenyegetés leküzdését célzó holisztikus megközelítést fenntartva három fő területre fog összpontosítani.

E három terület a stratégiai és szakpolitikai szintet, valamint az operatív szempontokat érinti, így közvetlenül segíti a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének valamennyi szintjét, előtérbe helyezve a következőket: a regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás megerősítése; a nyugat-balkáni határőrszolgálatok és bünyügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásának növelése a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén; valamint a készletek fizikai biztonságának szavatolásához és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javítása infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén.

A projekt konkrét eredményei a következők lesznek:

- megerősített regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás a fegyverzet-ellenőrzés terén,
- a Nyugat-Balkánon nagyobb kapacitások állnak majd rendelkezésre a határőrszolgálatok és bünyügyi rendőrségi szolgálatok számára a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén,
- a készletek fizikai biztonságának szavatolásához és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javulása infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések nyomán.

A projekt stratégiájának alapja az az egyedi megközelítés, melyet a SEESAC a délkelet-európai térségben a bizalom és az együttműködés előmozdításával mint a konkrét és mérhető, átalakulást jelentő változások előfeltételével kapcsolatban alkalmaz. Regionális szinten különösen a SEESAC által elősegített, a politikai döntéshozók és az operatív szinten tevékenykedő szakemberek bevonásával zajló különböző együttműködési folyamatok bizonyultak alapvető fontosságú tényezőnek a tudástranszfert, valamint a szakértelem és az információk megosztását elősegítő és versengő környezet biztosításában. Ez nemcsak a kapacitások növekedését segítette elő a délkelet-európai régióban, hanem – ami még ennél is fontosabb – hozzájárult a bizalomépítéshez és ahhoz, hogy közvetlen együttműködés alakuljon ki az intézmények és az egyéni szakértők körében, ami többek között lehetővé tette az ütemterv kidolgozását. Emellett a regionális együttműködést előtérbe helyező megközelítés átláthatóbbá és hatékonyabbá tette a délkelet-európai régiónak a fegyverkereskedelem ellenőrzésére irányuló tevékenységeit, ami azt eredményezte, hogy a délkelet-európai országok a fegyvertranszferrel kapcsolatos jelentéstételt illetően világviszonylatban a legátláthatóbb jelentéstételt alkalmazó országok közé tartoznak. Következésképpen a projekt keretében folytatódni fog a mérhető eredmények elérése szempontjából alapvető fontosságú regionális együttműködés előmozdítása.

A projekt földrajzi hatálya Délkelet-Európára terjed ki, a projekt közvetlen kedvezményezettjei pedig Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Szerbia, a Moldovai Köztársaság, az Észak-macedón Köztársaság és Koszovó ^(**) érintett hatóságai. Emellett a projekt egyik törekvése lesz az is, hogy a Nyugat-Balkánon 2002 óta megszerzett tudás és tapasztalatok, illetve kidolgozott legjobb gyakorlatok átadásába való bevonásuk révén további támogatást nyújtsanak a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén hasonló kihívásokkal küzdő kelet-európai országoknak, nevezetesen Ukrajnának és Belarusznak.

- 3.1. *A regionális együttműködés előmozdítása és a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatása a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén, fokozottan hozzájárulva ezáltal a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelem útján történő elterjedése által jelentett veszély mérsékléséhez*

Célkitűzés

Az első komponens célja fokozott hozzájárulás a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó, tényeken alapuló szakpolitikák kidolgozásához és végrehajtásához szükséges kapacitás további megerősítéséhez és a megközelítések egységesítéséhez a következők révén: regionális együttműködés a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok és a délkelet-európai tűzfegyver-szakértői hálózat (SEEFEN) stratégiai és operatív szintjein, információcsere és a bevált gyakorlatok megosztása, az adatgyűjtési és -elemzési kapacitások növelése, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó jogszabályi és szabályozási keretek összehangolása és egységesítése, valamint a nemek közötti egyenlőség szempontjának következetes beépítése a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó szakpolitikákba. Mindez elő fogja segíteni az ütemterv 1., 2. és 3. céljának a megvalósítását.

^(*) A Tanács 2004/791/KKBP határozata (2004. november 22.) az Európai Uniónak Délkelet-Európában a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulása tekintetében a 2002/589/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról szóló 2002/842/KKBP határozat meghosszabbításáról és módosításáról (HL L 348., 2004.11.24., 46. o.).

^(**) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

Leírás

E komponens keretében – a regionális szintű hálózatépítést előmozdító sikeres megközelítésre építve – folytatódni fog a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok közötti regionális együttműködés előmozdítása, mégpedig rendszeres regionális találkozók szervezésével, információcserével, adatgyűjtési tevékenységekkel, valamint a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges kapacitás növelésére irányuló tevékenységekkel. A fegyvertranszferek átláthatósága azáltal is növekedni fog, hogy a fegyvertranszferekre vonatkozó regionális információcsere folyamata részben beépül a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok együttműködési folyamatába, de az átláthatóságot a délkelet-európai fegyvertranszferek átláthatóságának fenntartásához biztosított támogatás is fokozni fogja. Ezen túlmenően ez a komponens a Délkelet-Európában szerzett szakértelem más régiók számára történő átadását is előírja, hogy ezáltal más területeken zajló uniós fellépéseket is támogatni lehessen. Végezetül ez a komponens technikai támogatást biztosít majd célirányos és kérésen alapuló, a vonatkozó szakpolitika szempontjából releváns kutatások, valamint a szakpolitikai döntéshozók számára biztosított tájékoztatások formájában.

Tekintettel ezenfelül az Unió felé irányuló tiltott tűzfegyver-kereskedelemnek, valamint a tűzfegyverek szervezett bűnözéshez és terrorizmushoz kötődő bűncselekmények során történő használatának kockázatára, az ebből származó fenyegetéssel szembeni küzdelem elengedhetetlen eleme az információgyűjtésre és -megosztásra szolgáló megbízható rendszerek és mechanizmusok kifejlesztése. A délkelet-európai régióban hosszú ideje folytatott munkája, főként a 2013/730/KKB és a (KKB) 2016/2356 tanácsi határozat sikeres végrehajtása – többek között a SEEFEN létrehozása és támogatása – révén a SEESAC élen jár ezen erőfeszítésekben: az együttműködési folyamatok elindításaként egyúttal folyamatosan dolgozik azon, hogy növelje a bűnüldöző hatóságok jelölésre, nyomom követésre és nyilvántartásra fordítható kapacitását, többek között technikai segítség nyújtásával, illetve nyilvántartási rendszerek létrehozásának és bővítésének támogatásával. Ez a komponens így az elmúlt időszakban lefektetett alapokra fog építeni a SEEFEN további megerősítése révén, valamint azáltal, hogy e hálózatot a délkelet-európai bűnüldöző hatóságok közötti fokozott együttműködés platformjaként használja a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerrel tiltott kereskedelemmel szembeni küzdelem során. A SEEFEN minden tevékenységét szorosan koordinálni fogja az Europollal, az EMPACT-tal, az európai tűzfegyverszakértők csoportjával, a Migrációügyi és Uniók Belügyi Főigazgatósággal, az INTERPOL-lal, az Eurojusttal, a Frontex-szel és más, idevágó tevékenységet folytató szereplőkkel, valamint hozzá fog járulni ezen szervezetek erőfeszítéseihöz.

Végezetül a komponens célja lesz az is, hogy kezelje a kézi- és könnyűfegyverek és tűzfegyverek nyugat-balkáni ellenőrzésére vonatkozó szigorúbb jogszabályi és szabályozási keret iránti egyértelmű és sürgős igényt annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen szabályozni a fegyverzet-ellenőrzést és elő lehessen segíteni a kapcsolódó fenyegetésekre való reagálást. Ez következképpen lehetővé fogja tenni a nyugat-balkáni országok fegyverzet-ellenőrzési törvényei és eljárásai közötti kompatibilitást, valamint a kézi- és könnyűfegyverek és tűzfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos eljárások és gyakorlatok egységesítését. Ez az egységesítés lehetővé tenné, hogy elháruljanak az akadályok a bűnüldöző és az igazságszolgáltatási hatóságok közötti közvetlen együttműködés, az információcsere, továbbá a közös vagy párhuzamos nyomozások folytatása elől. Ezenkívül, mivel Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének szabályozására irányuló jogszabályi és szakpolitikai keretekben gyakorta nem fordítanak teljes körű figyelmet a nemi dimenzióra és nem is kezelik azt megfelelő módon – ezáltal csökkentve a fegyverzet-ellenőrzési erőfeszítések abbéli hatékonyságát, hogy biztonságot teremtsenek minden polgár számára, függetlenül attól, hogy nőkről, férfiakról, lányokról vagy fiúkról van szó –, a projekt hozzá fog járulni a nemi dimenzióhoz a fegyverzet-ellenőrzésre vonatkozó jogszabályokba történő szélesebb körű beépítéséhez is. A projekt – a (KKB) 2018/1788 tanácsi határozat végrehajtásának keretében nyújtott támogatásra építve – ezt a következközök révén fogja tenni: testre szabott nemzeti és regionális tematikus munkaértekezletek megtervezése; a regionális fegyvertörvény-gyűjtemény aktualizálása, továbbá a projekt kedvezményezettjeinél a jogi keretnek a nemek közötti egyenlőség vonatkozásában történő átvilágítása annak biztosítása érdekében, hogy a fegyverzet-ellenőrzés szabályozására vonatkozó szakpolitikákban megjelenjenek a kézi- és könnyűfegyverek, valamint a nemek közötti egyenlőség közötti kapcsolatok.

A projekt a regionális együttműködés elősegítését, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatását konkrétan a következők révén tervezi megvalósítani:

- a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó délkelet-európai bizottságok (évente kétszer megrendezendő) regionális találkozói, amelyek középpontjában a fegyverzet-ellenőrzésre vonatkozó szakpolitikákkal kapcsolatos információcsere, tudásmegosztás és e szakpolitikák egységesítése áll,
- a SEEFEN (évente kétszer megrendezendő) regionális találkozói, amelyek középpontjában a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem területén folytatott operatív információcsere és határokon átnyúló együttműködés áll,
- kérésre technikai tanácsadás és szakértelem biztosítása a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó délkelet-európai bizottságok, valamint a SEEFEN részére a szakpolitika kialakításának, megtervezésének, elfogadásának és végrehajtásának javítása érdekében,
- kérésre támogatás nyújtása a fegyverzet-ellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályok összehangolásához a fegyverzet-ellenőrzéssel kapcsolatos uniós jogszabályoknak megfelelő releváns módosítások bevezetése és a délkelet-európai régióban való egységesítés érdekében (2022–2023),

- támogatás a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó regionális felmérésben megfogalmazott ajánlásokon alapuló, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó adatgyűjtéshez és -elemzéshez,
- a fegyvereserőszak-nyomonkövetési platform fenntartása és a délkelet-európai fegyveres erőszakról szóló összefoglaló rendszeres közzététele, ami lehetővé teszi a tendenciák észlelését,
- a nemek közötti egyenlőség szempontjának további beépítése a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó politikai döntéshozatalba,
- szakértelem átadása Belarusz és Ukrajna számára annak elősegítésével, hogy a két ország részt vehessen egyes hivatalos találkozókban, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére szolgáló eszközök alkalmazásában,
- az online információcsere-platform fenntartása, valamint annak fejlesztése a vonatkozó szakpolitika szempontjából releváns, kérés alapján biztosított tudástermékek kidolgozása révén.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

- akár nyolc regionális találkozó megszervezése a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok számára,
- a SEEFEN akár nyolc (évente két) regionális találkozásának megszervezése, amelyek célja a bűnüldöző szervek tűzfegyver-szakértői közötti hálózatépítés és információcsere,
- a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságokban és a SEEFEN-ben részt vevő tagok kapacitásainak megerősítése célzott képzések, valamint technikai és tanácsadói támogatás segítségével,
- az információcserének, a tudástranszfernek és a megközelítések egységesítésének lehetővé tétele,
- akár tíz tematikus munkaértekezlet megszervezése a kedvezményezettek számára a jogszabályok uniós vívmányokkal való összehangolásának és a délkelet-európai régió belüli egységesítésének a támogatására,
- jogalkotási és szakpolitikai fejleményekkel kapcsolatos szakértelem biztosítása az uniós szabályozási kerettel és normákkal való összehangolás céljából,
- a fegyveres erőszak tekintetében a délkelet-európai régióban megfigyelhető tendenciákról szóló havi összefoglalók közzététele,
- a hatóságoktól érkező adatok gyűjtésének, elemzésének és terjesztésének biztosítása a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó regionális felmérésben megfogalmazott ajánlások alapján,
- a nemek közötti egyenlőség szempontjának beépítése a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó politikai döntéshozatalba,
- a moldovai köztársasági fegyver-nyilvántartási rendszer továbbfejlesztése,
- tudáscsere és információmegosztás elősegítése a belarusz és ukrán hatóságokkal.

3.2. *További támogatás a bűnüldöző és a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok számára a fegyverek és a robbanóanyagok tiltott kereskedelmének megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó kapacitásaik fejlesztéséhez.*

Célkitűzés

A második komponens célja biztosítani a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelemhez szükséges támogatást a célzott bűnüldöző szervek eljárásainak, eszközeinek és képzésének javítása révén, összhangban az ütemterv 3. céljával, amely a tűzfegyverek, a lőszer és a robbanóanyagok tiltott forgalmának 2024-ig történő jelentős mértékű csökkentését írja elő.

Leírás

Ez a komponens támogatja a regionális hatóságok kapacitásépítését mind a megelőző, mind pedig az elnyomó tevékenységek folytatása terén annak érdekében, hogy sikeresen azonosítsák és megghiúsítsák a tűzfegyverekkel, lőszerrel és robbanóanyagokkal való, a területükről kiinduló vagy azon keresztül megvalósuló tiltott kereskedelmet, és küzdenek a kereskedelem ellen. Az európai biztonsági stratégia kiemelt intézkedésként azonosította a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelmet. Szorgalmazta továbbá a jogi keret felülvizsgálatát és a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem megerősítését. A tűzfegyverek és robbanóanyagok tiltott kereskedelmének forrásai sokfélék, ezért továbbra is kritikus jelentőséggel bír a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiában meghatározott, külső határokon végzett ellenőrzés, valamint rendőrségi és vámügyi együttműködés. Az illegális kereskedőhálózatok azonosítása, tevékenységük megzavarása és megakadályozása, valamint annak megakadályozása érdekében, hogy a terroristák és a bűnözők tűzfegyverekhez jussanak az illegális piacokon, az Unió és tagállamai a délkelet-európai régió szintjén elő fogják segíteni a bűnüldözési kapacitások megerősítését, többek között a fegyverek illegális finanszírozásának és szállításának megakadályozásával, valamint a határőrség, a vámhatóság és a kikötői hatóságok szerepének fokozásával. A fegyverkereskedelem határokon átnyúló jellege miatt különösen fontos támogatást nyújtani a szomszédos országoknak is.

Az országok közötti megerősített ellenőrzés a tűzfegyverek, az alapvető alkotóelemeik és lőszerük, valamint a robbanóanyagok tiltott nyugat-balkáni kereskedelme és forgalma elleni küzdelemre vonatkozó átfogó megközelítés egyik központi követelménye. A hatékony határellenőrzés nem csupán visszatartó erővel bír a bűnözés valamennyi fajtájával szemben, hanem egyben bizalomépítő intézkedés is. A szigorú és hatékony határellenőrzés képezi minden hosszú távú nemzeti és regionális biztonsági program alapját. A (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat alapján sor került a joghatóságok határvédelmi szolgálatai kapacitásainak előzetes felmérésére, amelynek középpontjában elsősorban a határőrség igazgatási és technikai kapacitásai álltak. Az általános kapacitásokat meg kell erősíteni, hogy eredményesen vissza lehessen szorítani a fegyverek, a lőszerük és a robbanóanyagok tiltott, határokon átnyúló kereskedelmét. Az említett előzetes felmérés rámutatott különösen arra, hogy Bosznia-Hercegovina kivételével nem folyik célzott képzés a tűzfegyverek határon történő felderítését illetően; a határőr-szolgálatok csupán korlátozott eszközökkel rendelkeznek ahhoz, hogy felderítést végezzenek a határállomásokon és a zöldhatáron. Ráadásul a fegyvereket egyre gyakrabban új anyagokból készítik, és sem a fémdetektorok, sem pedig a puskapor kiszimatolására betanított kutya nem észlelik őket.

Az e komponens keretében nyújtott támogatás középpontjában a standard operatív eljárások kidolgozása, valamint a határvédelmi szolgálatok és a bünyügyi rendőrség olyan eszközökkel való ellátására irányuló közbeszerzések állnak, amelyek lehetővé teszik a tűzfegyverek tiltott kereskedelmének és jogellenes birtoklásának visszaszorítását. Sor kerül majd továbbá a joghatóságok szintjén szervezett tematikus képzésekre, valamint regionális munkaértekezletekre is. A javasolt tevékenységek kiegészítik a SEEFEN munkáját, és szoros koordinációban kerülnek megvalósításra a Délkelet-Európában jelenleg is zajló más, uniós támogatással megvalósuló fellépésekkel, elsősorban a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklussal és konkrétan az EMPACT tűzfegyverekkel kapcsolatos programjának operatív cselekvési terveivel, valamint az Europol, a Frontex és az INTERPOL tevékenységeivel.

Ez a következők segítségével fog megtörténni:

- a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez szükséges eszközök és képzés biztosítása a határigazgatás számára Albánia, Koszovó (**), Montenegró, Szerbia és az Észak-macedón Köztársaság határrendészeti hatóságainak támogatása céljából,
- a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez szükséges eszközök és képzés biztosítása a bünyügyi rendőrség számára Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó (****), Montenegró, Szerbia és az Észak-macedón Köztársaság bűnüldöző hatóságainak támogatása céljából.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

- határvédelmi szolgálatonként akár hat standard operatív eljárás kidolgozása,
- a tiltott fegyverkereskedelem visszaszorítására szolgáló eszközök beszerzése és az eszközhasználatot ismertető képzés nyújtása,
- határvédelmi szolgálatonként akár hat tematikus képzés megszervezése,
- határvédelmi szolgálatonként akár négy regionális munkaértekezlet megszervezése,
- joghatóságokként akár hat kidolgozott bűnüldözési standard operatív eljárás,
- eszközök beszerzése a bünyügyi rendőrség számára és az eszközhasználatot ismertető képzés nyújtása,
- joghatóságokként akár hat tematikus képzés megszervezése a bünyügyi rendőrség részére,
- akár négy regionális munkaértekezlet megszervezése a bünyügyi rendőrség részére.

3.3. A készletek fizikai biztonságának szavatolásához és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javítása infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén

Célkitűzés

Az elterjedés kockázatának csökkentése a fegyver- és lőszerkészletek biztonságának növelése révén, valamint a kézi- és könnyűfegyverek felesleges készleteinek csökkentése által.

Leírás

A harmadik komponens célja, hogy támogatást nyújtson a belügyi és rendőri hatóságok számára a kiemelt tároló létesítmények biztonsági infrastruktúrájának és standard operatív eljárásainak további javításához, ezek elégtelensége miatt ugyanis továbbra is jelentős a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerük lopásának vagy illegális terjedésének kockázata. Ez a komponens a (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozaton alapul, és összhangban áll az ütemterv 6., illetve 7. céljával, azaz egyrészt a felesleges készletek módszeres csökkentésére és a lefoglalt kézi- és

(**) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

könnyűfegyverek és lőszeres módszeres megsemmisítésére, másrészt a tűzfegyverek, a lőszeres és a robbanóanyagok elterjedése és illetéktelen kezekbe jutása kockázatának jelentős csökkentésére irányuló céllal. A SEESAC sikeresen alkalmazza azt a kettős megközelítést, amely egyrészt a tároló létesítmények biztonságosságának javítására, másrészt a készletkezeléssel megbízott személyzet kapacitásainak fejlesztésére irányul. E kettős megközelítésnek köszönhetően jelentősen szigorodtak a biztonsági előírások és csökkentek a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres készleteinek nem kívánt elterjedésével összefüggő kockázatok. A kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres készleteinek fizikai biztonságára és kezelésére vonatkozó átfogó megközelítéssel összhangban a SEESAC a felesleges készletek csökkentésével ötvözve kibővítette a megközelítést, tovább csökkentve ezáltal az elterjedés kockázatát.

A projekt tovább fogja növelni a délkelet-európai fegyver- és lőszerraktárak biztonságosságát azáltal, hogy további célirányos, a nemzetközi legjobb gyakorlatoknak és normáknak megfelelő technikai és infrastrukturális támogatást biztosít. Annak ellenére, hogy a 2013/730/KKBP tanácsi határozatnak köszönhetően jelentősen javult a katonai tároló létesítmények biztonságossága, a SEESAC problémás területként jelölte meg a rendőrségi és a belügyminisztériumi készleteket, egyrészt a készletek őrzésére alkalmas kapacitás hiánya, másrészt a nem megfelelő nyilvántartási és készletkezelési képességek, harmadrészt pedig a rendszerek összetettebb volta miatt, amibe a formációban használt fegyverek és az elkobzott tűzfegyverek is beletartoznak. A projekt infrastrukturálisbiztonsági frissítések révén támogatást nyújt majd a kézi- és könnyűfegyverek rendőrségi/belügyminisztériumi készleteinek, illetve bizonyítékok tárolására szolgáló létesítmények és raktárak biztonságosságának javításához. Elsőbbséget élveznek a helyi rendőrőrsök bizonyítékok tárolására szolgáló raktárak, mivel egyrészt fennáll a fegyverek illetéktelen kezekbe jutásának veszélye, másrészt pedig több veszélyes anyag nem megfelelő körülmények között történő együttes tárolása közbiztonsági kockázatot rejt magában. A projekt támogatást nyújt továbbá a felesleges vagy elkobzott kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres készleteinek csökkentéséhez, ezzel is mérsékelve tiltott elterjedésük kockázatát.

Főbb tervezett tevékenységek:

- a kézi- és könnyűfegyverek rendőrségi/belügyminisztériumi készleteinek, valamint bizonyítékok tárolására szolgáló létesítmények és raktárak fokozott biztonságosságának támogatása infrastrukturálisbiztonsági frissítések révén,
- a felesleges és/vagy elkobzott kézi- és könnyűfegyverek megsemmisítésének támogatása,
- regionális tematikus munkaértekezletek szervezése a fegyver- és lőszerkészlet-kezelés területén,
- az érintett állami intézmények ellenőrzési rendszerek létrehozására alkalmas kapacitásainak megerősítése.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

- egy központi tároló létesítmény biztonságosságának javulása, a nemzetközi szabványokkal és legjobb gyakorlatokkal összhangban,
- akár 18, bizonyítékok tárolására szolgáló raktár biztonságosságának javulása,
- összesen akár 12 000 darab hagyományos fegyver megsemmisítése,
- összesen akár 22 000 darab lőszer megsemmisítése,
- akár három megszervezett tematikus munkaértekeztet.

4. Kedvezményezettek

A projekt közvetlen kedvezményezettjei a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős délkelet-európai hatóságok lesznek. Az Albán Köztársaság, Bosznia-Hercegovina, Koszovó (****), a Moldovai Köztársaság, Montenegró, a Szerb Köztársaság és az Észak-macedón Köztársaság belügyi hatóságai, rendőrszolgálatok, határőrszolgálatok, bünyügyi nyomozói, ügyészek és vámhatóságok javát szolgálja majd a regionális együttműködés révén az egységesített előmozdító információcsere és tudásmegosztás, a hatékonyabb eljárások, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése területén a szakpolitikai, operatív és műszaki fejlesztésekhez szükséges célzott, speciális eszközök biztosítása. Végeterül a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok, valamint a Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős más intézmények képzésben fognak részesülni, lehetőségük lesz a birtokukban lévő információkat megosztani, valamint regionális együttműködésben vehetnek részt. Ezenkívül a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével megbízott legfontosabb belarusz és ukrán intézmények jobb ismereteket szerezhetnek arról, milyen veszélyt jelent a tűzfegyverek tiltott kereskedelme, valamint célzott tudástranszfer kedvezményezettjei lesznek.

(****) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

A javasolt tevékenységek teljes mértékben összhangban vannak a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos nemzeti prioritásokkal, valamint az ütemtervvel, és azokat a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős nemzeti hatóságok jóváhagyták, tanúsítva ezzel közreműködési szándékukat és a projekteredmények elérése iránti elkötelezettségüket.

A projekt szintén előnyökkel jár a kézi- és könnyűfegyverek széles körű elterjedtségéből eredő kockázatoknak kitett délkelet- és kelet-európai országok, illetve az Unió lakossága számára, mégpedig az említett kockázat csökkenésének köszönhetően.

5. Az Unió láthatósága

A SEESAC megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy nyilvánvalóvá váljon, hogy az Unió a fellépés finanszírozója. Ezen intézkedések végrehajtására a Bizottság által készített, az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó kommunikációs és láthatósági kézikönyvvel összhangban kerül sor. A SEESAC ezáltal biztosítani fogja az uniós hozzájárulás láthatóságát megfelelő márkaépítés és tájékoztatás útján, hangsúlyozva az Unió szerepét, biztosítva az uniós intézkedések átláthatóságát, és növelve a projekt okainak, a projekthez nyújtott uniós támogatásnak és e támogatás eredményeinek az ismertségét. A projekt keretében készült anyagokon jól látható helyen fel kell tüntetni az Unió zászlaját, a zászló helyes használatára és reprodukciójára vonatkozó uniós iránymutatásoknak megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a tervezett tevékenységek alkalmazási köre és jellege is meglehetősen széles skálán mozog, többféle promóciós eszközt is igénybe kell venni, így például a következőket: hagyományos média, weboldalak, közösségi média, tájékoztatói és promóciós anyagok, beleértve az infografikákat, a szórólapokat, a hírleveleket, a sajtóközleményeket, valamint – esettől függően – egyéb megoldásokat is. A kiadványokon, a nyilvános rendezvényeken, a kampányok során, valamint a projekt keretében beszerzett eszközökön és építési munkákon is megfelelően fel kell tüntetni a támogató kilétét. A tájékoztatás hatásának a különböző nemzeti kormányok és a lakosság, a nemzetközi közösség, valamint a helyi és a nemzetközi média körében végzett figyelemfelhívás révén történő további erősítése érdekében a projekt valamennyi célcsoportját a megfelelő nyelven kell megszólítani. Különös figyelmet kell fordítani az új médiára és az online jelenlétre.

6. Időtartam

A 2013/730/KKBP, a (KKBP) 2016/2356 és a (KKBP) 2018/1788 tanácsi határozat végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján, valamint figyelembe véve a projekt regionális alkalmazási körét, a kedvezményezettek számát, továbbá a tervezett tevékenységek számát és összetettségét, a végrehajtásra rendelkezésre álló időkeret 48 hónap.

7. Általános felépítés

E fellépés technikai végrehajtására az UNDP kapott megbízást, amely a SEESAC – a Délkelet-európai Stabilitási Egyezmény utódjaként az UNDP és az RCC megbízása keretében működő regionális kezdeményezés – nevében jár el. A regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként a SEESAC a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos valamennyi kérdés tekintetében kapcsolattartó pontként működik a délkelet-európai régióban, elősegítve többek között az ütemterv végrehajtásának a koordinálását.

A SEESAC nevében eljáró UNDP általános felelősségi körébe tartozik a projekttevékenységek végrehajtása, és a projekt végrehajtása tekintetében elszámolási kötelezettsége van. A projekt időtartama négy év (48 hónap).

8. Partnerek

A SEESAC közvetlenül fogja végrehajtani a fellépést, szoros együttműködésben a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságokkal, valamint Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó (****), a Moldovai Köztársaság, Montenegró, a Szerb Köztársaság és az Észak-macedón Köztársaság belügyi hatóságaival és rendőri szolgálataival, továbbá Ukrajna és Belarusz megfelelő intézményeivel. Más intézmények is intenzíven részt fognak venni a végrehajtásban, összhangban a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének több érdekelt felet bevonó, már kialakult átfogó megközelítésével.

(****) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.